

delajo, kupujejo živino, plačujejo dolgove, pijejo čaj (brez žganja), jedo že meso in nosijo denar še v pošilnicah. Zanimanje za javne stvari je mnogo večje, mnogo več se bere, ustanavljajo se knjižnice in čitalnice, grade ljudski domovi z gostilnami brez alkoholnih pijač. Po vaseh in družinah je mir, število požarov se je za polovico in še več zmanjšalo. Zmanjšalo se je tudi število pobojev, samomorov in poblastelosti. Ljudje imenujejo to „čudež vseh čudežev.“ A zlasti vesele so žene, da so se jim uresničile „svete sanje.“

Zdi se, da ostane prepoved tudi po vojski. Ko se je uveljavilo povpraševanje o tem, je bilo tričetrti odgovorov za to. Zlasti kmečko ljudstvo je odločno za prepoved. Največ težav delajo le veliki žganjarji in pivovarnarji. Seveda je v Rusiji prepoved alkohola že našla ugodna tla. Že pred vojsko se je začelo protialkoholno gibanje, ki je dobilo ob tajinstvenem razpoloženju ruskega ljudstva značaj nekake verske družbe. Zadnja leta se je ustanovilo na tisoče takih „bratovstev“, t. j. abstinenčnih društev, ki jih vodijo „bratje.“ Vlada se je iz finančnih oziror upirala, a ob mobilizaciji je car sam vsako prodajanje alkoholnih pijač s strogimi kaznimi prepovedal.

Reinitzer sklepa: Te izkušnje dokazujejo, da trditve o ugodnih posledicah abstinence niso prazne sanje. Dokazujejo, da splošna prepoved alkohola ni nemogoča, le da ji mora poprej razširjeno in krepko gibanje tla pripraviti. Dokazujejo pa tudi, da bo alkoholizma oproščena Rusija za osrednji silni velika nevarnost, zakaj iz treznosti bo izšel nov rod, bolj zdrav, še krepkejši in številnejši. Če naj osrednji silni v bodočnosti vzdrži, ne smeta zaostati za Rusijo, a temveč morata nastopiti tudi tu, v boju zoper alkoholizem, kot prvi nosilci kulture!

Rusko bojišče.

Dogodki na ruskem bojišču.

V Bukovini.

Dne 21. junija so Rusi prodrli do mesta Gurahumora, ki leži 85 km južno od Černovic. Naši so ruske napade pri tem mestu odbili. V dolini reke Cernoš, ki na zahodu meji Galicijo in Bukovino, so Rusi dne 22. junija zasedli mesto Kutj (60 km jugozahodno od Černovic). Naslednji dan, dne 23. junija, so bili vrženi zopet nazaj. Pri mestu Kimpolung in Jakobeny v zahodnem kotu južne Bukovine so se 23. in 24. junija vršili boji, po katerih so se naše čete v Bukovini umaknile na vzhodni del bukovinskih Karpatov. Dne 25. junija so naši severno od Kutja odbili ruske napade. Sovražnik, ki je napadal z veliko silo, je imel težke izgube.

V Galiciji.

Ob Strypi se vrše hudi boji edino le pri kraju Visniovčika (severno od Bučaca). Dne 21. junija so naši odbili velik sovražni naval. Naš zatvorni ogenj je prizadel Rusom ogromne izgube. Odslej pa se na gališki fronti samo artilerijski boji in manjši spopadi patrolj.

V Voliniji.

Naše in zavezniške čete so v Voliniji v ofenzivi ki je mestoma dokaj uspešna. Dne 20. junija smo kljub luti sovražni obrambi severozahodno od Lucka pridobili na prostoru in smo vjeli nad 1000 Rusov. Dne 21. junija smo prodirali na črti Lokači, Kiselin, Sokul. Ruse smo vrgli na obeh straneh reke Turie čez črto Svintulji—Gorohov. Ruska prodiranja proti Brodyju in Lvovu je ustavljeno. Dne 22. in 23. junija je sovražnik pri kraju Radzivilov severovzhodno od Brodyja zopet silno napadal, a je bil odbit. Pred Luckom smo potisnili Ruse pri Gorohovu in Lokačih zopet več kilometrov nazaj. Ob reki Lipa, ki se južno od Lucka izliva v reko Styr, so naši pri kraju Halatyn Gornji dne 24. junija izrgali Rusom važne višinske postojanke. Tudi pri kraju Toročin (zahodno od Lucka) so naši tega dne vdrl v ruske postojanke. Dne 25. junija so naše in zavezniške čete zahodno od Sokula (ob Styru severno od Lucka) z nasokom zavzele 3 km široko rusko postojanko. Od 16. do 26. junija je bilo v Voliniji vjetih blizu 12.000 Rusov.

Ruska ofenziva zlomljena.

Z velikansko silo so Rusi dne 4. junija pod poveljstvom generala Brusilova pričeli z ofenzivo proti naši fronti. Naši so se morali prvi hip umakniti preogromni ruski premoči. Rusov stoji na fronti od Rumunije do Pripjet-močvirja okrog 2.000.000 mož z novo in močno artilerijo, naših pa je baje samo 700.000 do 800.000 mož. A že pretekli teden se je ruska ofenziva v Voliniji ustavila, v središču (ob Strypi) pa Rusi itak niso mogli nikamor naprej. Iz novjših poročil pa je razvidno, da je ruska ofenziva tudi v Bukovini ustavljena. Črnogledi ljudje so že videli Ruse korakati po sedmograških in ogrskih žitnih poljanah,

videli že nad Lvovom in Przemyslom zopet plapolati ruske zastave, a ne eno in ne drugo se ni obistinilo. Mi smo z božjo pomočjo sovražno ofenzivo zlomili in v Voliniji pridobivamo izgubljene postojanke zopet nazaj. Rusi imajo ogromne izgube. Nepristranski vojni poročevalci pišejo, da so Rusi od 4. do 25. junija izgubili na mrtvih, vjetih in ranjenih 300.000 do 350.000 mož. Samo armada skupina Kolodin, ki stoji v Voliniji, je izgubila 70.000 mož, med temi 1500 višjih častnikov.

Rusi o naših izgubah.

Rusi izdajajo obsirna poročila o vojnih dogodkih na naši severnoizhodni fronti. Iz teh poročil je razvidno, da je ruska ofenziva res zlomljena in da se Rusi v Voliniji umikajo nazaj proti vzhodu, a v sredini (ob Strypi) ne morejo nikamor naprej, edino v Bukovini so prodrli do blizu sedmograške meje. Rusko uradno poročilo z dne 21. junija trdi, da znaša plen Brusilove armade v času od 4. do 17. junija: 3350 častnikov, 169.134 mož, 198 topov, 150 strojnih pušk, 189 metacev min, 119 artilerijskih municijskih vozov, 35 žarometov in številno vojno gradivo. Danski in nizozemski listi pišejo, da so ruska poročila o naših izgubah pretirana.

Artilerija in utrdbe.

Ruska ofenziva je znova dokazala: utrdbe so izgubile svojo vrednost. Še malo tednov pred rusko ofenzivo so od raznih strani opozarjali na izredno močno našo fronto ob Strypi in v Voliniji ter zlasti naglašali, da je naša besarabska fronta nepremagljiva. Nanovo organizirana in pomnožena ruska artilerija je pa te močne postojanke porušila in izravnala, ravno tako kakor svoj čas naša artilerija rusko fronto ob Dunajcu in še le pred par tedni laški obrambni zid. V boju z močno in številno artilerijo ne odločajo utrdbe, marveč edino krepka premoč in tehnična popolnost tega orožja samega. To nam vodi do bodočnosti.

General Brusilov.

Ruski armadi, ki stoji od Besarabije do Pripjet-močvirja, poveljuje, kakor smo že poročali, ruski general Brusilov. Prvič je ime generala Brusilova postalo znano v času rusko-japonske vojske. V tej vojni se je tako izkazal, da je postal važen sodelavec pri preuredbi ruske armade in vojaški upravitelj v Podoliji. Po prvi bitki pri Lvovu leta 1914 je veliki knez Nikolaj Nikolajevič sporočil v Petrograd, da sta armadi generalov Ruskega in Brusilova vdrl v Galicijo. Tudi tekom nadaljne vojne je imel Brusilov težke naloge. Bil je skoro vedno poražen, a se je znal vedno rešiti. Tako ga je pri drugi bitki pri Lvovu v okrožju Grodna porazil generalni polkovnik pl. Borojevič. Le vsled dogodkov pri Rava-Ruski in pri Javorovu ni smel Borojevič nadaljevati postopanja in to je Brusilova rešilo. V oktobru 1914 je stala armada Brusilova v okrožju Chyrova in tam jo je porazil general Böhm-Ermolli, a vsled umikanja Nemcev pri Varšavi in Ivangorodu je bilo treba avstrijsko fronto umakniti in zopet je bila armada Brusilova rešena. V decembru 1914 se je armada Brusilov borila v Karpatih. Po bitki pri Limanovu se je morala ruska fronta umakniti in Borojevič je zasledoval Brusilova čez črto Jaslo—Krosno. Divizija podmaršala Krautwalda je stala že blizu Przemysla in je ogrožala tu zadnje zveze armade Brusilov, toda Brusilov je dobil pravočasno ojačenja in avstrijske čete so se mu umaknile na Karpate. V januarju 1915 sta generala Radko Dimitrijevič in Brusilov začela boj za Karpate. Brusilov se je vojskoval na črti od prelaza Užok do prelaza Lupkov. Usoda njegove armade je bila odločena v bitki pri Gorlicah. Poročajo, da je Brusilov srednje velikosti in nekoliko okoren, da ima dolgo in sivo brado in strog pogled.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti ni posebno velikih bojev. Italijani so napadali na Doberdobski gorski planoti, pri Mrzlem Vrhu, na koroški fronti in na tirolsko-lasški črti od koroške meje do Adiže. Mi smo povsod obdržali svoje stare postojanke, samo na naši novi bojni črti na italijanskih tleh med rekama Brento in Adižo smo zadnje dni svoje naprejšinske postojanke pomaknili nekoliko nazaj, tako da je sedaj naša tamošnja fronta izravnana in smo tako dobro varovani pred italijanskimi napadi. Ker se je na ta način naša fronta mnogo skrajšala, je naše stališče mnogo bolj ugodno kot poprej. Kadorna baje pripravila novo ofenzivo proti delom koroške in naše tirolske fronte. Naši so blizu švicarske meje prekoračili obmejne grebene in so v gorovju Ortler zasedli več italijanskih postojank. Naše zračno brodogradje in podmorski čolni so se proslavili zopet z novimi drznimi

čini. Novo italijansko ministrstvo, ki šteje 19 mož, ne živi v Italiji prevelikega ugleda, ker je za nadaljevanje vojske, dočim je ljudstvo za to, da bi se nehalo z vojsko, ki ne bo prinesla Italiji nobene pridobitve, pač pa zahteva ogromnih žrtiev.

V zraku in na morju.

Dne 22. junija je napadel oddelek naših zračnih ladij italijanske postojanke pri Tržiču, drug oddelek je pa napadel Benetke in metal bombe na utrdbi Nikolo in Alberoni z vidnim uspehom. Nastalo je več razstrelb in požarov. Dne 23. junija proti večeru je priplulo velikansko italijansko letalo nad Trst in metalo bombe na mesto, ki pa niso povzročile nobene škode. Med našim zrakoplovcem poročnikom Banfieldom in med italijanskim je prišlo do hudega zračnega dvoboja, v katerem je Italijan podlegel — sovražno letalo je padlo pri Trstu v morje. Dne 24. junija zjutraj je pa napadel oddelek našega zračnega brodogradje železniški kolodvor in most v benečanskem mestu Ponte di Piava ter luko pri Gračežu. Omenjeni most je bil porušen, kolodvor in luka pa zelo poškodovani. Naša letala so se vrnila nepoškodovana. Isti dan popoldne je Banfield zopet sestrelil veliko sovražno letalo, ki je 4 km od Gračeža padlo v morje. Dne 24. junija predpoldne je napadel naš podmorski čoln v Otrantski morski ožini italijanski križarki oblike „Principe Umberto“ in „Fourche.“ Obe križarki sta bili potopljene. Tudi laškega rušileca, ki je zasledoval naš podmorski čoln, je zadela enaka usoda. Naš podmorski čoln se je pa vrnil popolnoma nepoškodovan.

Italijani rušijo Asiago.

Dober cilj za italijansko artilerijo nudi samobsebi Asiago, kamor Italijani radi streljajo, da bi porušili še tiste hiše, ki so ohranjene. Te zabave pa jim nihče ne krati. Saj rušijo hiše, katere so pred malo časom služile kot bivališča njihovih rojakov. — Tako je Asiago sedaj kup razvalin. Kolodvor je pogorel, cerkev je sestreljena in vse kar se vidi še s Humbertovega trga, ki je glavni trg v Asiagu, so le še razvaline mesta. Trije zapušteni italijanski železniški vozovi stoji še na tiru in spominjajo, da se je nekoč od tu peljalo v Vičenco. Italijanski letalci prilete pogosto nad mesto in Binkoštno nedeljo zjutraj se je vnel letalski boj, pri katerem so Italijani žal prekmalu pobegnili.

Slovenski domobranci v Italiji.

(Izvirni dopis.)

Posiljamo Vam pozdrave z italijanske zemlje, katero smo si že priborili mi slovenski junaki. Tudi naš oddelek strojnih pušk od domobranskega pešpolka št. 26 se je udeležil boja proti laškemu hinavcu. Naše puške so jim zapele smrtno pesem. Kar se tiče našega pešpolka, se je udeležil med drugim tudi boja na gori Monte Kemp (visoka 2326 m). Tudi oddelek strojnih pušk je bil zraven, ko smo zavzeli goro in zapodili Italijana v beg. Lahki so se spustili v beg, da ni bilo ne sluka ne duha več o njih. Mi korakamo z veseljem za njim, ker nam je moral prepušiti dosti vojnega gradiva in tudi mnogo živil. Med prodiranjem v laško ozemlje mi je rekel moj prijatelj: „Graber, pojdi sem! Boš videl, kaj je tukaj.“ Grem gledat in res, bila je utrdba, ki so nam jo Lahi prepuštili, polna živeža. Bilo je notri ruma, špeha, salam, sira, makaronov in tudi mnogo polentamoke. Avstrijci smo kar segli po moki in tudi naš oddelek strojnih pušk se udeležil tega dela. Kar naenkrat si je skoro vsak vojak v kotličih skuhal malo polente. Tudi fižol si kuhamo. Ravno ko to pišem, kuhamo velik kotel fižola.

Pozdravljamo Vas vsi slovenski fantje od oddelka strojnih pušk št. 1, domobranski pešpolk št. 26: Rudolf Pestemer, desernik, voditelj strojne puške; Franc Graber, voditelj namestnik; Gregor Ocvirk, četovodja; Stefan Jarh, desernik; Rud. Lukman, sanitetni vodja; Franc Tabor, Ivan Zagoršek, Andrej Poropat, Franc Plakuta, Franc Turnšek, F. Vehovar, Franc Skaza, Filip Borovnik, Jožef Sustarič, Gregor Hrovač, Franc Petelinšek, Jožef Gomzi, Mihael Jan, Franc Steindeker, Franc Sajovic, Fran Bračič.

Ziva skala ob Soči.

Naš stari znanec J. Drole, doma na Polzeli, piše dne 18. junija svojim starišem:

Naznanjam Vam, da sem hvala Bogu še vedno krepak in zdrav. Danes sem prišel ob štirih od baterije domov, dve noči nisem nič spal. Pri službi božji sem pa že bil ob 6. uri. To mi je prijetno. Kadar sem prost, pa pobitim v svetišče. Dne 15., 16. in 17. junija smo se dobro pokali. Dne 16. je grmelo celo noč. Treskalo je hudo. V takem položaju že dolgo nisem bil, akoravno bom že kmalu dve leti v ognju. Kadar avstrijska artilerija začne pokati, tedaj grmi, da se kar zemlja trese. Ponoči je delovanje artilerije mično slišati in videti, ker je vse v svetlobi. Nebo se žari od streljanja topov. Pa mislim, da ste tudi na Slovensko Štajersko že slišali grmenje topov. Z na-

šim velikanom „Rihardom“ jim mnogo hudega prizadenemo. Gorje jim tam, kamor naš strel pade! Mi pa stojimo tu ob Soči trdno kot živa skala. Kadorna se je daleč zaračunal, tako kakor oni, ki so na medvedovo kožo pili. Polentar nikdar ne bo na avstrijskih tleh maneštre prazil. Bodite mi vsi prisrčno pozdravljeni!

Moj vojni tovariš.

Piše lovec Franc Bečan.

Veliko zabavo nam dela na bojnem polju vojak, katerega je že opisal g. vojni kurat v „Slovenču“ z dne 10. t. m. Sam rad priznava, da je ciganske rodovine, česar bi tudi ne mogel tajiti, ker ga izdaja njegova barva. Ta lovec, sedaj prideljen sanitetcem, me ima posebno rad, ker mu pišem in čitam njegova pisma. Sam namreč ne zna pisati. Dokler se ni našel v meni dobrega prijatelja, so mu pisali drugi vojaki, kateri pa so dostikrat pisali vse kaj drugega, kot je on želel. Vzrok temu je bil, da je prišel s svojo nevesto navskriž. Toda ko sem jaz to izvedel, pa sem zopet vse popravil in njegova nevesta ga ima že zopet rada kot poprej. Za to dobroto mi je jako hvaležen. Prosil me je, naj mu pokažem, kako se piše in čita. Prav rad sem mu ugodil in v prostem času sva že začela s poukom. Pri čitanju se gre, toda s pisanjem je trda. Njegovo največje veselje pa je ustna harmonika, katera je tako tesno združena z njim kot ne vem kaj. Kadar ga ponoči uši grizejo in ne more zaspati, igra tako dolgo, dokler ne zaspi s harmoniko v roki. Zjutraj, ko se zbudi, je prva skrb njegova harmonika, katera mu je v spanju padla iz roke, da jo poišče in zagode eno veselo. Hudo bi ga užalilo, ko bi mu kdo vzel harmoniko in jo skril. Podnevi, kadar gorko sonce sije, se splazi na kakšno skalo, gleda proti sovražni strani in zopet igra. Če prižvižga tuintam kakšna svinčenka, se niti ne zmeni in pravi, da mu pomagajo svirati. Če pa pribuči kakšna granata, pogleda proti nebu, posluša in pravi: „Ja, pa le ni varno tukaj igrati!“ Splazi se s skale in ko je čas menaže, vzame umazano posodico in ko mu kuhar da jedilo, nese vesel v eni roki posodico, z drugo roko pa igra, dokler ne pride v barako, koder slastno zavžije hrano. Sicer pa je prav pridlen fant, vsi ga imajo radi, še celo poveljnik. Za njegove zasluge pri obvezovanju ranjencev krasni njegova prsa hrabrostna kolajna. — Pozdrave!

Francosko bojišče.

Borba za Verdun se nadaljuje z nezmanjšano silo. Dne 23. junija so Nemci zavzeli verdunsko utrdbeno Thiaumont (na vzhodni strani Moze) in s tem pomaknili železni obroč tako blizu Verduna, da so na vzhodni strani Moze od mesta oddaljeni le še 4 do 5 km. Na desni strani Moze se bijejo krvavi boji za postojanko „Mrtvi mož“. V brambi za Verdun so že Francozi dozdaj izgubili 400.000 mož, Rusi so poslali 60.000 mož Francozom na pomoč, katere so spravili pred Verdun. Angleži so spravili iz Avstralije nova ojačenja na francosko bojišče in napovedujejo pričetek velike ofenzive, da bi razbremenili Francoze pri Verdunu.

Francoski zračni napad na Karlsruhe.

110 človeških žrtev.

Na Telovo popoldne ob 3. uri je priplulo nad mesto Karlsruhe, ki je glavno mesto južno-nemške dežele Badenske, več francoskih zrakoplovov, ki so vrgli zavsem na mesto 29 bomb, nakar so zopet odpluli. Na povratku sta bila dva francoska zrakoplova prisiljena se spustiti na tla.

Skoda, katero so povzročile na mesto vržene bombe, sicer ni velika, pač pa so bombe ubile 110 oseb, med temi 75 otrok, težko ranile 147 oseb, med temi 79 otrok. V samo eni ulici je bilo ubitih čez 100 oseb. Francoske bombe so bile napolnjene s strupenimi plini, kajti trava je postala v bližini, kjer so padle bombe na zemljo, rumenkaste barve. Badenski veliki knez in njegova obitelj se je nahajala za časa napada v stolni cerkvi in tudi švedska kraljica, ki je bila v Karlsruhe na obisku, je utekla smrti.

Turška bojišča.

Rusi so morali za svojo sedanjno veliko ofenzivo proti nam odtegniti baže 200.000 mož s kavkaškega bojišča. To priliko so porabili Turki in so začeli z ofenzivo proti Rusiji in sicer na zahodnem delu kavkaške fronte v smeri proti Trapecuntu. Turška ofenziva je uspešna. Dne 22. junija so bili Rusi v bitojnem boju na severni strani reke Coroh poraženi. Turške čete se bližajo Trapecuntu, od katerega so oddaljene le kakih 25 do 30 km. Dne 23. junija so pa Turki porazili Ruse v bitki pri prelazu Partuk-Ser-

mel v južni Perziji. Rusi se umikajo na celi črti. Na ostalih turških bojiščih nobenih bistvenih dogodkov.

Rumunija ostane mirna.

Iz Rumunije ni nobenih poročil, ki bi nas mogle vznemirjati. Rumunija ostane mirna, tembolj ker je ruska ofenziva ustavljena.

Grška pod jerobstvom.

Ker sta kralj in Skuludisova vlada odklanjala četverosporazumove zahteve, naj se Grčija pridruži njemu in ker sta kakor Angležem in Francozom tudi Bolgarom pripustila zasesti grško zemljo, in pred vsem trdnjavo Rupel pri Solunu, se je četverosporazum tako razburil, da je zahteval, naj odstopi Skuludisova vlada, naj se vršijo nove volitve, naj odstopi načelnik grškega generalnega štaba Dusanis in naj se grška armada in mornarica razorožita. Dokler se te zahteve ne spoznijo, se ne sme niti za naprtnik ne uvažati, ne izvažati iz Grčije. Četverosporazumove ladje so obkolile grško obal. Grška je stala pred gladom in tako se je kralj udal ter izpolnil vse četverosporazumove zahteve. Armada je razorožena, Skuludis je odstopil, namesto njega je prevzel vlado Zaimis, volitve so razpisane in načelnik generalnega štaba je odpuščen. Volitve pred potekom 2 mesecev ne bodo končane in tako dolgo se ni bati, da bi Grčija z orožjem nastopila proti nam.

Vojska med Ameriko in Mehiko?

Že zadnjič smo kratko poročali, da so se razmere med Združenimi državami Severne Amerike in Mehiko skrajno poostrele. Amerika je poslala 15.000 mož pod poveljstvom generala Pershinga v Mehiko, da ukroti vstaje mehikanske čete po poveljstvom upornega mehikanskega generala Karance in pod pretvezo, da varuje koristi ameriških državljanov in kapitalistov, nahajajočih se v Mehiki. General Karanca je pa zbral 30.000, po nekaterih vesteh celo 80.000 mož, ki so prežene iz dežele severoameriške čete. Generalu Karanca se je baje že posrečilo obkoliti generala Pershinga. Druga poročila pa pravijo, da se bide hud boj med Mehikanci in Amerikanci, v katerem sta bila dva kavalerijska oddelka generala Pershinga tako popolnoma uničena, da je ostalo samo sedem mož pri življenju.

Amerika se oborožuje z mrzlično naglico. Ameriški senat je dovolil za mobilizacijo 50.000.000 dolarjev (1 dolar — 5 K). Po vsej državi se vrše prebiranja. V mehikansko vodovje je že odplul oddelek ameriških vojnih ladij, da zapre mehikansko morskobal. Tudi v Mehiki se na vojsko pridno pripravljajo. Radi nasilnega nastopa Amerike napram Mehiki nameravajo južnoameriške države stopiti na stran Mehike, isto se pričakuje od Španije, katero je Amerika v špansko-ameriški vojski oropala najlepših otokov.

Hrvatski sabor.

V Zagrebu zboruje hrvatski sabor. Razen proračuna je treba tudi podaljšati finančno pogodbo z Ogrsko. Hrvatska namreč ne pobira nobenega davka, ampak vsi davki gredo na Ogrsko. Hrvatski sabor ne razpolaga niti s kraljevim denarjem, ampak o tem sklepajo Hrvatoma Madžari v Budimpešti. Pri nas je vsaka občina finančno bolj samostojna kakor vsa trojčina kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija. Pristaši pravaške in kmečke stranke so predlagali, da se po enodušni volji vsega hrvatskega naroda pogodba več ne podaljša, ampak da je od 1. julija 1916 Hrvatska finančno popolnoma samostojna, da torej sama razpolaga s svojimi davki. Srbsko-hrvatska zveza je te predloge pobijala in branila pogodbo z Madžari. Voditelj kmečke stranke Stjep. Radić je nasproti srbskemu govorniku izvajal: „Hrvatska je bila vedno popolnoma samostojna in neodvisna. V svetovni vojni so se vsi narodi okrepili. Ne glede na izid vojne moramo dobiti svojo finančno samostojnost, kar že zahteva in potrebuje razvoj našega narodnega življenja. Kaj bodo rekli Madžari?!? Mi južni Slovani nismo za boj z njimi. To bi bilo tudi neumno, ker smo močnejši od njih. Do dobrega razmerja pa pride šele tedaj, če bodo Madžari spoštovali naše pravice in potrebe. Splošno se govori, da pride po vojni do hrvatsko-madžarske vojne, če ne dobimo finančne samostojnosti. Madžari bi storili pametno, če se ne upirajo naši zahtevi. Danes je celi narod za finančno samostojnost, posebno ker vidi, kako bodo posledice vojne. Koalicija naj leto in dan,

za katero podaljšuje pogodbo, porabi za delo za finančno samostojnost.

Slovenske žrtve za domovino.

Na južnem bojišču na Monte Kotesini je padel dne 20. maja Janez Fišer, sin dobre krščanske družine iz fare Sv. Križ pri Slatini (občina Plat). Njegov stric je prijazen gospod župnik v Ribnici nad Mariborom, Andrej Fišer. Rajni Janko je bil skozi-skoz dober, nepokvarjen mladenič, arlo vzgojen v strahu božjem, ud mladeniške Marijine družbe in Orlov pri Sv. Petru na Medvedovem selu. — Č. g. i. Mlakar, vojni kurat, naznanja žalostno vest, da je Franc Koren od 20. louskega bataljona dne 26. maja junaške smrti na bojišču od sovražne krogle zadet padel za domovino. Pokopan je na nekem primorskem vojaškem mirovniku. Doma je od Gornje Poljskave, občina Kolberg. Star je bil 33 let. Bil je edini sin. — Na južnem bojišču sta umrla junaške smrti za cesarja in domovino Janez Veingerl iz Stangrove in Franc Toš iz Zhenjaka, župnija Sv. Benedikt v Slov. gor. Zadnji je bil vedno vnet Marijin družbenik in res vzor pridnega, krščanskega mladeniča. Zapušča priletno mater-vdovo, ki je sedaj že drugega sina žrtvovala za domovino. Prvi pa zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. — Č. g. vojni kurat Krajnc piše, da je od 11. stotnije pešpolka štev. 87. padel na laškem bojišču dne 20. maja Janez Hamer iz Polič pri Radgoni. Truplo so blagoslovili in pokopali na Monte Kotesinu. Janez je bil šele komaj v 19. letu. Žalost za očeta in mater je tem večja, ker je brat France padel na istem bojišču dne 21. decembra 1915. — V teku enega tedna je došla iz južnega bojišča žalostna novica, da so prve dni tega meseca iz vasi Razkotec pri Prihovi padli trije sosedje. Anton Mlakar in Jan. Brdnik sta padla na italijanski zemlji, Vinko Tantežl na Doberdobski planoti. — Dne 30. maja 1916 je italijanski bajonet pretrgal nit mladega življenja podsetniku Francu Čučko od Sv. Jakoba v Sl. gor. Ko smo Italijanom vzeli več postojank in jih zasledovali, je šel Čučko s štirimi možmi za prednjo stražo. On je šel prvi naprej. Zadel je na sovražnika. Deset Italijanov je skočilo iz krija proti njemu. Mislili so, da ga že imajo. Pa pri nas Slovincih se Lah moti, da bi katerega tako lahko živega dobil. Imela me je groza, ko sem videl svoje tovariše v taki nevarnosti. Mislim sem, da so vsi izgubljeni. Bili so obkoljeni od treh strani in napadeni z bajoneti. Italijani so padli trije mrtvi, drugi pa so zbežali. Čučko pa je bil zadet v prsa na levi strani. Bil je naš najboljši tovariš. Šel je vživat boljše plačilo! Pošiljamo pozdrave staršem, ženam, bratom, sestram, vsem prijateljem in bralcem „Slovenskega Gospodarja.“ Blaž Ertl, desetenik. Sv. Marjeta na Dravskem polju; Franc Šauerl, poddesetenik od Sv. Jakoba v Slov. gor.; Fran Knödl od Sv. Marjete ob Pesnici; Ferdinand Terstenjak od Sv. Ane v Slov. gor.; Franc Pučko od Sv. Antona v Slov. gor.

Obnovite naročnino! Z današnjo številko je mnogim naročnikom potekla naročnina. Prosimo vse, ki nimajo lista plačanega naprej, naj naročnino takoj obnovijo, da jim ne bo treba lista ustaviti. Ob enem pa vabimo vse tiste, ki še nimajo naročenega Slov. Gospodarja, da si ga takoj naročijo. Posebno priporočamo ženam, starišem, sorodnikom in vsem prijateljem naših hrabrih vojakov, da jim vsaj za četrto leta naročijo „Slov. Gospodarja“, ki je, kakor vojaki na fronti in zaledju sami priznavajo, njih najljubši prijatelj. „Slov. Gospodar“ je glavni razširjevalec verske in narodne zavesti, radi tega zasluži, da se mu pridobi čim več novih naročnikov. „Slov. Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina se pošilja na naslov: Upravišтво Slovenskega Gospodarja, Maribor.

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe. Prestavljena sta č. g. Jožef Kavčič, provizor v Framu, kot prvi kaplan v Šoštanj in č. g. Andrej Klobasa, kaplan v Jarenini, kot kaplan k Sv. Jakobu v Slov. gor. Bogoslovniški duhovnik č. g. Martin Medved je nameščen kot kaplan v Jarenini. Č. g. Valentin Kropivšek, dosedaj kaplan v Šoštanju, nastopi dne 1. julija župnijo Fram.

Ranjen vojni kurat. Č. g. vojni kurat Janez Golec je bil 8. jun. t. l. na ruski fronti od granate na glavi in roki močno ranjen in zasut. Zdaj, že veliko boljši, se zdravi v mariborski bolnišnici. G. Golec ima že dvojno odlikovanje, duhovni zaslužni križ 2. razreda in vojaško odlikovanje »Signum laudis«.